

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ประกาศรับสมัครผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พศ ๐๐๐๑/๒๐๕๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดตั้งขึ้นด้วยเงินศาสนสมบัติกลางภายใต้การดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารงานโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้คณะกรรมการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายบริหารงาน ควบคุม กำกับ ดูแลกิจการ และพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งผู้จัดการโรงพิมพ์ โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นประธานกรรมการ ในการนี้คณะกรรมการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินการร่างประกาศคณะกรรมการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เรื่อง รับสมัครบุคคลเพื่อคัดเลือกเป็นผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งผู้จัดการโรงพิมพ์ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของโรงพิมพ์ รวมทั้งวางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงาน และปฏิบัติงานของโรงพิมพ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การประกาศคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงพิมพ์แทนตำแหน่งที่ว่างลงเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอหารือว่าร่างประกาศคณะกรรมการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เรื่อง รับสมัครบุคคลเพื่อคัดเลือกเป็นผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีความขัดหรือแย้งกับกฎหมายเกี่ยวกับความเสมอภาค หรือสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า โดยที่ข้อ ๑๖^๑ แห่งระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารงานโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้คณะกรรมการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีหน้าที่ในการพิจารณาคัดเลือกพนักงานศาสนการหรือสรรหาบุคคลภายนอกที่เหมาะสมเพื่อเสนอสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอขอความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคมเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ต่อมาคณะกรรมการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้จัดทำร่างประกาศคณะกรรมการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เรื่อง รับสมัครบุคคลเพื่อคัดเลือกเป็นผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลเป็นผู้จัดการโรงพิมพ์ โดยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครไว้สองส่วนคือ ส่วนแรก คุณสมบัติทั่วไป ซึ่งว่าด้วยเรื่องคุณสมบัติ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๕๔๕ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ข้อ ๑๖ ในการแต่งตั้งผู้จัดการให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกพนักงานศาสนการ หรือสรรหาบุคคลภายนอกที่เหมาะสม เพื่อเสนอสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอขอความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคม

ทั่ว ๆ ไปและลักษณะต้องห้าม เช่น ต้องมีสัญชาติไทย ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เป็นคนที่ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ และไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และส่วนที่สอง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ซึ่งว่าด้วยเรื่องความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโรงพิมพ์โดยเฉพาะ เช่น ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความสามารถนอกกลยุทธ์ในการบริหารกิจการโรงพิมพ์ และมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการองค์กร การที่คณะกรรมการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้กำหนดคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะในการคัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งเป็นผู้จัดการโรงพิมพ์เพื่อดำเนินกิจการและบริหารงานโรงพิมพ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงพิมพ์และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งต้องเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของโรงพิมพ์ และเป็นผู้วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานและการปฏิบัติงานของโรงพิมพ์ตามข้อ ๑๕^๒ แห่งระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารงานโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป บุคคลใดที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามที่ประกาศกำหนด ย่อมสามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครตามประกาศดังกล่าวจึงไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล และไม่เป็นการขัดหรือแย้งต่อหลักความเสมอภาคตามมาตรา ๓๐^๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน รวมทั้งไม่เป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามมาตรา ๔๓^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการ

^๒ข้อ ๑๕ ให้ผู้จัดการคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการและบริหารงานโรงพิมพ์ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของโรงพิมพ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงพิมพ์และตามนโยบายและมติของคณะกรรมการ รวมทั้งนโยบาย ระเบียบ และข้อบังคับของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของโรงพิมพ์ทุกตำแหน่ง

(๒) รับผิดชอบในการจัดการและดำเนินงานของโรงพิมพ์ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานและการปฏิบัติงานของโรงพิมพ์โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบข้อบังคับของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และมติ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ และระเบียบดังกล่าวนี้จะต้องเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้วจึงจะใช้บังคับได้

ในการบริหารกิจการของโรงพิมพ์จะให้มีรองผู้จัดการและหรือผู้ช่วยผู้จัดการเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานตามที่ผู้จัดการมอบหมายก็ได้

^๓มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

^๔มาตรา ๔๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม

(มีต่อหน้าถัดไป)

ประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับแนวทางคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการรับบุคคลเข้าทำงานหรือการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๔/๒๕๕๕^๕ และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๕๓^๖ ซึ่งสรุปได้ว่า การที่หน่วยงานจะรับบุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งใด ย่อมต้องพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้น การจำกัดคุณสมบัติของบุคคลในตำแหน่งใดหากมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่บุคคลใดเป็นการเฉพาะ และมีได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล หลักเกณฑ์ดังกล่าวย่อมไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญฯ

อย่างไรก็ตาม การที่ร่างประกาศฉบับนี้ได้กำหนดเงื่อนไขการจ้างข้อ ๓.๓ โดยกำหนดให้ผู้สมัครที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้ว จะต้องนำเงินมาวางเป็นหลักประกันตนเองเพื่อดำเนินการจัดทำสัญญาจ้าง เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท นอกเหนือจากที่ได้กำหนดให้ต้องจัดให้มีบุคคลค้ำประกันหรือรับรองการทำงานเพื่อเป็นการประกันหนี้สินและค่าเสียหายในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้เงื่อนไขการจ้างดังกล่าวจะใช้บังคับกับผู้สมัครทุกคนที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แต่ก็อาจมีผลทำให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแต่ไม่มีเงินเพียงพอที่จะนำมาวางเป็นหลักประกันตนเองไม่สามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวจึงอาจถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจ อีกทั้งการกำหนดเงื่อนไขการจ้างโดยให้มีบุคคลค้ำประกันหรือรับรองการทำงานน่าจะเป็นการเพียงพอในการประกันหนี้สินและค่าเสียหายหากเกิดกรณีที่ผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติก่อให้เกิดความเสียหายในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดเงื่อนไขการจ้างโดยให้นำเงินมาวางเป็นหลักประกันตนเองแต่อย่างใด

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๔)

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

^๕ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๔/๒๕๕๕ เรื่อง ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของคู่ความ (ระหว่างนายศิริมิตร บุญมูล ผู้ฟ้องคดี กับคณะกรรมการอัยการ ผู้ถูกฟ้องคดี) ในคดีหมายเลขคำที่ ๔๑๑๙/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๓ (๑๑) มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

^๖ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๕๓ เรื่อง ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายประมุท สุตะบุตร) เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ วรรคสอง และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘ (๑) ประกอบมาตรา ๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ (หลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ วรรคสอง และมาตรา ๓๐) หรือไม่

สำหรับรายละเอียดในส่วนอื่นของร่างประกาศฉบับนี้ ได้แก่ อัตราค่าตอบแทน ขั้นตอนการรับสมัคร การพิจารณาคัดเลือก และการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการสัมภาษณ์ และแสดงวิสัยทัศน์นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเพียงรายละเอียด ขั้นตอนในการรับสมัครทั่วไปซึ่งหน่วยงานสามารถกำหนดขึ้นได้ จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา เรื่องการขัดหรือแย้งต่อหลักความเสมอภาค หรือการขัดต่อสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ แต่อย่างใด

(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๕๕